

ACC. N:R M. 14165:1-10.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Ebba Ebbesson, Medelundens-
" hemmets, V. Karup*
Härad: *Bjäre* Berättare: "
Socken: *V. Karup* Berättarens yrke: *fräken*
Uppteckningsår: *1956* Född år *1876 i Småryd, V. Karups sn.*

Religiösa inslag i heminvedningen. s. 1-10.

Lulf 106

Vid 1800-talets början och mitt var det nog inte
andra religioner andliga samfund än svenska
kyrkan här på orten. Men inte höll man det för
slutet på 1800-talet. Fallet var i allmänhet kyrkan
liga, och till kyrkan gingo de även om de bekän-
nde för andra samfund. Det fanns inte heller några
föreningar som upstod, dessutom, alla kyrkliga
sånggjordes i kyrkan, så ville de ha reda på vad som
förebek i kommunen gingo de så till kyrkan.

På ett kate i Skälderbyken så jag som berättade i -
början en linnebonad, med det som i det djupa i
det fäga råder en osynlig hand. Och ett bländigt bli-
tning. Takar över minsta gränd. Fort du flög och
så du är för dig är Herren där för att betjina om
de var bländigt bländigt, ja kände i de mörka
sinnen i solen i de mörka skälderbyken, och det var
bländigt. Och jag hade bländigt förut och bländigt
citut på bäggbonader det var i början för de blek.

Sedan dess har man fått se dylika bonader
 från många ställen, inte bara från de som
 utlämnat, kunde få i hand i allmänna, där kunde
 man också köpa färdigskottade bonader, eller ha
 ritade. Så i hvar hemman fanns det ofta dylika
 arbeten, fast det aldrig blev många exemplar.
 För en nyvunna bakare hänger en bröad boor der-
 ingåendet med dem. Den vilken är liten, men
 den går på golvet och ligger för sig själv, så de
 förmå. Fast och bättre till och de lilla.
 Lilla. Man har ofta mätningar med dem, och
 även till de som på färd, har inte varit att
 färd, för en tid har det för sådana som gick
 i Paris och andra dylika. För första som gick
 mycket, hade mer eller mindre, från bageri.
 till andra som, det var en av mästaren och en av
 bageraren. Första bilden var i bageri, och de
 de kommo så långt att de blev bagerier, och

Sedan fyller de komna stäppbranta gamla, Mot
Gäddan. Ett snötår som nog har smittat sig jag har
sett det på flera ställen, men det är nog högst gammalt
nu, nämligen Martin Luther, det har stått och
håller brallan. I ett hem har jag sett oss alla
där arsa en de sig om den är dydd eller målad
kan jag inte nu komma ihåg. Mitt för tankarna
dörren står, för bälkornen kända. Du till
Bendiktus och hans fru över köksdörren står
slättlig färgad lagon. Kris bjude ut i detta hus.
En av Bröderna, till paret där när du går in,
och när du går ut till samma binn. Och sist
till slut, till minne till i hjärta, till i minne.
Bälkorna eller manna har jag aldrig sett
här på orten, om de frickomna. Det jag inte
är det sårdeler backa barnen. I hem de nog
särskilt att bli upphängda, till i hjärta och
eller dylika.

7/

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

4.

Jag har inte sett några bibelspråk på Kar-
stena eller från men glömmat mig. Har jag
själv en god Morfält av en systerdotter och
hon själv har målat "Gud är kärlek"
En av mina vänner har en dylik på bilken. Står
i ett Herran medan Du kan finna honom. Det
inte huru lätt det.

Prebils barmhertighet det fröda religiösa olycksdåd. Det
har för ^{in det in} men det har hem tillhörande "Nordiska
Skånes missionsförbund" har jag sett kort minnet
Och upprätta på bagen men det är en riktig sällsynt.
Jag har jag en lita tavla av gläs på bilken. Här
de bärde den "Tack min Gud för liden varit.
Tack för liden som inne är ett extra. Den är riktigt
i färgerna men bär den. Jag har fått den av en
vän. En pojke har tillhör "Filadelfia församlingen".
Här jag fick se den önskade jag enigen dylik.
Så jag har själv målat den. Den har nog inte blivit.

Det har framsetts i mitt hem en Kupa, på stort
botten ritat med raka fänger en del blommar
och blad, i mitten ett fågelbo bari man såg några
gapande fåglungar mot en liten fågel som kom
flygande. Under stod ett par verser på Engelska
"Nath is a Flane, Wikkoth a Wokker"
Får han nog köpt den i Longland tilltalad av såväl
motivet som de versen. Någon dyr sak bar den nog
inte men vackra. Ty när full den med glaset slags
dönder, det kunde ju orsätta men äro ^{för}komponera
Krisbilder av gips eller porlän kan man få se
någon gång, äro där det tycks men det är inte
allmänt de äro rätt stora, då det är nog inte billigt
att ful eller annan högtid bittes in en tisch som
porlänna i kyrkan, så att den blir uppstätt, och
finsälla följda. Att det funnets Krisbilder
och andra religiösa bilder, såsom jungfru Maria
o barnet här det nog funnets länge. Det kan få
se av alla de gamla bilderna, som ligga rätt defekta.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

5

I de flesta hem finns väl en bibel, oavsett om den brukas eller inte. Skönare följande en bibel vid konfirmerationen. Ofta har dock en bibel som brudgummen får tillhöra på den bröllopsdagen. I den boken inskrives deras namn, deras bröllopsdag, och när barnen kommo deras födelse, namn och dåtid till och med klokalaget. I en farfars gamla bibel är det likadant inrymt och barnens namn, födelse och dåtid. Men skönare kanare ha ibland skaffat sig en stor frukt bibel med blad uti vilka olika noter ingår den brukas på plats i deras sinaste rum. I privat hem har jag inte sett något altare men i prästgårdar. I Rättstads prästgård är det mycket vackert altare avskilt från orationens pyntat med en stor, en backen förordad altarduk. Två stora silversilverstakar med ljus uti en stift på golvet en bänd hemslöjdsmatta, en klädgedorn, avsedd att gagna sig vigslar eller dop i prästgården.

Nu, har det blivit sed att de flesta brölloren såväl
som barn dop, förriggår i kyrkan. I slutet av förra
århundradet var det sålunda med kyrkbröllop
äro barn dop, förekom oftast i hemmet eller på
pastor expeditionen. Vid bröllop i hemmet ordnades
ett altare med vit duk, en bibel, ljus i vackra stakar,
gärna 2 a 3 par stearnelyndor samt blommor.
För altaret en matta, bydd eller bädd för tillfälle
t eller äro om inte dylika finnar, kan det brukas
en backen bjäl eller något täcke. Likaså vor brudgal
larna, de kunna ju också vara handarbetade förtill-
fället och sedan gömda som minne. Man kan ibland
finna vackra gamla korslyngs broderade brudgallar.
I möttull kan också gagnas vackra trähållar eller
länkar av kyrkans tid dop i hemmet, användes en
backen bjäl, korslin eller silver, altare med ljus
och blommor. I bonliga familjer fins en gammal
dop skål som användes endast till dopskål för barn
i eddåden

Lunda, som nu blivit så populärt, så det blivit allmänt
 på förenings- och sjukhus vid skolans hem m. m. samt äro
 i sådliga privata hem, viaste vi här ute på landet inte
 mycket om. Första gången jag hörde talas om Rucica var
 i skolor med ljus i köket och kända var i början av sek-
 let. Helt enkelt jag fick ett kort i handen på en gård i Göttrösa
 där hon och hennes kamrater. De boro besökta med för-
 nor hade gått i kring i huset och bjöd på kaffe -
 katter och kaffe. Hon talade om att i hennes ungdom
 hade de smutats Rucica skällan för äta saltäppla
 kor eller saltägg, men sedan de ätit dem fingo
 de inte prata eller skratta, så skulle de på vägen
 drömma att deras överkommande man skulle kom-
 ma och bjuda dem något att dricka. Men det var så
 det rikt man baten följa men det skulle vara något annat
 att dricka eller mjölk, så blev det mitt emellan. Men kan
 förstå att det inte blev mycket med tygsmaden, varken
 under måltiden eller efteråt.

Det var banligt en tid att fotograferna fotografera
de präster & gick i kyrka och sålde korten i kyrkan för
30 o 60 ar sedan var priset 1 krona för ett men sedan steg
de i pris, till 2 kr till och med till 2:50. En bekant till mig
blev grundligt lurad, hon beställde ett kort av förbarnadings
karden. När hon så fick det var det ingen hon kände igen
hade också stigit i graderna & hade blivit skord. Fick se
därmed att det var en biskop i Göteborg. När det bröjades
med att färdvärdenteljus kan jag inte säga, och det är
inte ann alltså ett bild, fullkomligt. Än närmast i hem som
sitt barn, eller har funnits, sedan de blivit biskops
de fortfarande ha det. Barnna är det med lända lilla i
födelsedagsfärdan, så de det inte är det något som de
fullkomligt, såväl som fullgarn. Skall bara i hem som är
platt, så de inte blir stora, de skola ju ofta. Smetälla
ett vinterlandskap med burrell till små & lita en barn som
kan givna är så är så små så små små barn eller
andra små porträttbilder, och något grönt.

Man har det blivit allmänt bruk från de flesta
ställen med julbrev och juldukar samt
broderade eller papper. Det finns ju många
så vackra julbrev och så de dekorerade gott på
De kunna ju också göras år efter år, så det är
nytt för barn och påminner om julen. På en del
ställen hänger de också papper och gyltar, som
finns att köpa tillhöra med andra julgyltar, det är
ju en smaka. Tackast är ju förtä, handarbe-
tade och det är en släkt. Men i alla
sinn är ändå julen det viktigaste, julen är ju
också julets högtid. För och blomma är med de
flesta hem vid högtiderna. Och en man har
också "Mått, öfver, Kristi förmåga" och
torade utom i Rönke.

15